

Znárodnění: A co takhle ... Pavel Tykač

- editor007 | 29. června 2024

ČESKO: Uhelné elektrárny mohou být znárodněny či vyvlastněny. Ne, nevrátili jsme se do doby znárodnění po květnu 1945 či komunistického vyvlastňování po únorovém puči 1948. Mluvíme o návrzích vzešlých z nedávného jednání stále ještě demokratického Parlamentu České republiky.

Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny v minulém týdnu schválil, že podle nově navrhovaných pasáží energetického zákona LEX OZE 3 by český stát mohl udržet končící uhelné elektrárny v provozu. Poté, co její provozovatel by povinně dopředu nahlásil konec provozu, by české úřady elektrárnu svěřily do správy konkurenci. Ztráty z provozu by zaplatili spotřebitelé v cenách elektřiny. Je to z podnětu ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) reakce na již před rokem avizovaný možný konec elektráren a dolů v majetku podnikatele Pavla Tykače a jeho firmy Sev.en Česká energie. Ten konstatoval, že kombinace nižší silové ceny elektřiny a vysoké emisní povolenky (daně) činí produkci z uhlí v elektrárnách Chvaletice, Počerady a Kladno ztrátovou, stejně jako již zavírá Důl ČSA a připravuje se na zavření Dolu Vršany.

Ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela napřed v České televizi a jinde před několika týdny doslova prohlásil, že zavření těchto zdrojů je „brnkačka“, s tím, že výpadek 20 % tuzemské produkce elektřiny z uhlí bezproblémově nahradíme, stejně se přece hodně elektřina exportovala. Pak se ještě opřel o výpočty státní firmy ČEPS (jež jsou ovšem ve zcela zásadním rozporu s analýzou zdrojové přiměřenosti ČEPS z března 2023), že v Česku bude elektřiny dost, i kdyby Tykačovy elektrárny v roce 2025 skončily a s nimi i všechny elektrárny ČEZ v roce 2027, až na nejmodernější nadkritický zdroj v Ledvicích. Vše mají nahradit nové elektrárny na zemní plyn. Najednou ovšem ministr Síkela obrátil a podle Seznamu Zprávy tvrdí, že návrh zákonné úpravy „...je airbag. A airbag si kupujete proto, že doufáte, že ho nikdy nebudete potřebovat.“ Vždyť i ministerstvo financí původně podle předsedy hospodářského výboru Ivana Adamce (ODS) chtělo mít v uhelné pojistce řešení, které by bylo „více přátelské k původnímu vlastníkovi“.

Ovšem Jozef Síkela zde instruováním poslanců hospodářského výboru neinstaluje nějaký záchranný vzdušný vak, ale bere do ruky baseballovou pálku, již chce sice jen obrazně mlátit hlavy „opovážlivců“ z energetiky. Ale ve skutečnosti chce ztrestat údajné „vydírání“ státu jen ze strany podnikatele Pavla Tykače. Ten jen s předstihem už loni varoval, že když mu podnikání v energetice kvůli regulaci a tvrdému zdanění spekulativními emisními povolenkami v Česku nepřinese zisk, že s ním skončí. Na to již 26. října 2023 v rozhovoru pro Seznam Zprávy ministr Síkela ostře reagoval, že se „nenechá uhlobarony vydírat“. Nakonec ministrova doslovná animozita se personifikovala v Pavlu Tykačovi.

Celé řešení navržené parlamentu, který po schválení hospodářským výborem může v obou komorách návrhy paragrafů ještě výrazně změnit, nese rukopis a tón tohoto osobního nepřátelství, které je v případě ministra vlády ČR, natož navrhovaného nového eurokomisaře za Česko, naprosto iracionální. Zdá se totiž, že si Jozef Síkela ve skutečnosti do vztahu s majitelem Sev.en Česká energie projektoval svou frustraci z toho, že ve skutečnosti složitý resort průmyslu a zejména energetiky nezvládá a že hrozí nastat brzký kolaps české elektroenergetiky i teplárenství.

Ukazuje se totiž, že ukončení výroby elektřiny v elektrárnách Sev.en Česká energie zase až taková brnkačka není. S ním také skončí podle plánu Důl ČSA, ale i Důl Vršany. Se zavíráním dalších elektráren ČEZ v roce 2027, kdy manažeři ČEZ v čele s generálním ředitelem Danielem Benešem potvrzují, že v tomto roce už budou ztrátoví, což jim zapovídá odpovědná správa firmy vůči

akcionářům, by se tak nízkým odběrem uhlí dostaly do ekonomické ztráty také všechny uhelné doly. Kdyby zavřely, nebylo by uhlí ani pro teplárny zásobující dálkově 1,6 milionu českých domácností teplem. Uhlí by neměly ani soukromé závodní energetiky s kogenerační produkcí 11 TWh elektřiny ročně. Uhlí by neměl například ani petrochemický podnik Unipetrol pro svou klíčovou produkci.

Česko, sázející v zelené ideologii na dekarbonizaci zejména s pomocí nové obří instalace přerušovaných a nestabilních solárních a větrných zdrojů, chce „přechodně“ využít zemního plynu. Ovšem nové paroplynové elektrárny jsou v nedohlednu, neexistuje přesný časový harmonogram, nejsou podepsané dodavatelské smlouvy. Není zajištěn personál ani turbíny od německé firmy Siemens, jež jsou na léta dopředu vyprodané. V neposlední řadě není dán souhlas EU s kapacitními platbami, na něž mohou jen v potřebných časech tyto elektrárny dodatečně fungovat. Významná je také skutečnost, že po roce 2035 musí tyto elektrárny místo zemního plynu pohánět zelený vodík, což je technologicky i finančně docela oříšek. Nelze se tedy divit, že se nikdo do budování velkých paroplynů nehrne, což loni v říjnu v interview pro Seznam Zprávy ilustroval generální ředitel ČEZ Beneš výrokem, že do roku 2030 nikdo velkou plynovou elektrárnu v ČR nepostaví. To se samozřejmě týká také kogenerace z plynu v teplárnách, které emisní povolenky neplatí, podobně jako malé domovní plynové výtopy.

S těmito fakty se osobně při neformální besedě s energetickými experty a zástupci klíčových energetických firem v ČR na zámku Jezeří 20. června seznámil prezident republiky Petr Pavel. Jak konstatoval posléze na tiskové konferenci, Česká republika potřebuje reálný harmonogram náhrady uhelných zdrojů jinými stabilními zdroji. Podle zpráv z kuloárů jednání se prezident republiky tématu energetiky chce nadále velmi věnovat.

Řešení nadcházející možné uhelné krize z pera ministra Síkely je ovšem jednodušší: vyřídíme si to s uhlobaronem Tykačem a jeho elektrárny a doly předáme jinému. Komu jinému, to napadne i člověka méně zběhlého v energetice. Tohle ale má několik obrovských háčků: jak lze v Česku vyvlastnit někoho, i když podniká se ztrátou, a tuto činnost a zřejmě i dotčené obrovské nemovitosti „svěřit do správy“ konkurenci, kterou tvoří prakticky jen ČEZ, a dotovat její ztrátu z veřejných peněz? Tuto dotaci společnost Sev.en Česká energie na výrobu tolik potřebné elektřiny by dostat nesměla? To je naprostá nerovnost před zákonem, flagrantní porušení hospodářské soutěže a nepochybně se též dělá účet bez hostinského v podobě souhlasu Evropské komise. Že může jít o zásadní poškozování jména České republiky v očích investorů, to je rovněž nabíledni.

ČESKO BUDE FINANČNĚ PŘISPÍVAT NA STAVBY VĚTRNÝCH OFF-SHORE ELEKTRÁREN V NĚMECKU

Česká republika má nadto ještě více ožehavých problémů v energetice. V uvažovaném obřím dovozu elektřiny v řádu 20 až 30 TWh ročně, a to kvůli konci uhelné energetiky, není samozřejmě řešeno, že jí budeme potřebovat importovat zejména v zimních měsících. Tehdy jí ovšem nemáme dostatek jak my, tak Němci, kteří navíc zakázali export elektřiny z uhlí v době, kdy jejich soláry a větrníku nefungují. Odkud ji tedy draze dovezeme, pokud vůbec? Navíc podle sdělení šéfa ČEPS Martina Durčáka na setkání Klubu finančních ředitelů 18. června v Praze bude Česká republika finančně přispívat na stavby větrných off-shore elektráren v německém pobřežním pásmu. To se nutně promítne do ceny elektřiny, ještě ovšem nevíme jak a za kolik.

Česká republika a její daňoví poplatníci a spotřebitelé ještě i jinak přispívají k záchraně velmi špatně fungující německé zelené tranzice jménem Energiewende. Jak v kuloárech jednání Klubu finančních ředitelů zaznělo od špičkového českého energetika, který si přál nebýt jmenován, Německo sice nakupuje z Česka a zejména z jeho jaderných elektráren elektřinu, ale platí jen za silovou složku, vyšší jednotky miliard ročně za distribuci nehradí, což se pochopitelně rozpočítá na stále dražší služby distribuce a přenosu elektřiny, do níž musí ČEPS a distribuční firmy na posílení a řízení sítě

kvůli OZE do roku 2030 investovat 281 miliardu korun.

Kdyby někoho napadl v tomto kontextu výraz „výnosná kolonie Česko“, tak by se autor tohoto článku nedivil. Jenom by se musel ptát, kdo takovou nevýhodnou formu spolupráce odsouhlasil a proč?

AUTOR: Milan Smutný